

Halászati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

III. évfolyam

2002/Július

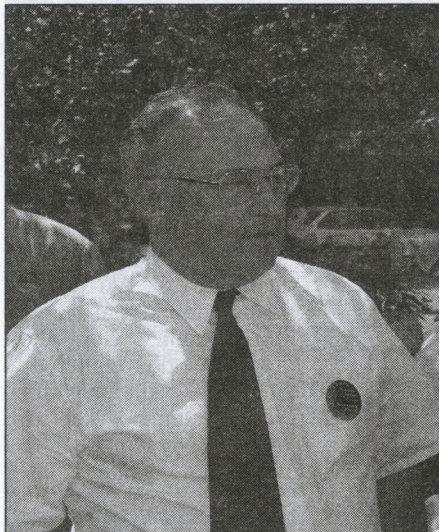
A Haltermelők Országos Szövetsége
és a Halászati Termékτανács információs és marketing hírlevele

Európa vérkeringésében

Az elmúlt időszakban több kényes téma is terítékre került a halászok körében. A legnagyobb vitát a koi-herpeszvírus nyomán megszületett intézkedés váltotta ki. Ugyancsak komoly viták zajlanak a piaci árak, az ágazat jövedelmezőségi szintje, vagy éppen a kereskedelemmel kialakult kapcsolat körül. Változás előtti hangulat uralkodik az ágazatban, hiszen a közeli jövőre is gondolniuk kell a termelőknek és a feldolgozóknak. A közeli jövő pedig az uniós tagságot hozza meg a magyar halászoknak is. Rövid az idő a csatlakozásra való felkészülésre. Dr. Csoma Antal, a Haltermelők Országos Szövetségének elnöke is úgy véli, hogy az elkövetkezendő hónapokban mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy ez a felkészülés úgy sikerüljön, hogy minél kisebb veszteség érje az ágazatot a tagság elhnyerése után.

• Elnök úr, a közelmúltban részt vett az Európai Unió halászati szövetségének a tanácskozásán, amelyen kiderült, hogy az európai halászati szabályozás – benne az édesvízi is – jelentős változás előtt áll. Mire számíthatnak a magyar halászok?

– Való igaz, hogy az európai halászati szabályozásban komoly változások várhatók. A szabályozás részben a fogás, a fogástechnika módjára, a termelésre vonatkozik, részben a halászati termékek értékesítéséhez kapcsolódóan a különböző biztonsági előírásokra, így az állategészségügy, és az élelmiszer-biztonság kerül előtérbe. Ezek persze, nem mostani témák, hiszen folyamatosan vita van ezekben a kérdésekben. A FEAP, az Európai Aquakultúra Szövetség közgyűlésén – amelyről ezúttal beszélünk – immár örökös vitának tűnik, hogyan szabályozzák a halfogás mennyiségét, ki mennyivel csökkentse a tengeri halászhajóinak a számát. A spanyolok és a franciák például nehezményezik a csökkentési kötelezettség mértékét. A korlátozásra pedig nagy szükség van, mivel a tengerből kifogott hal mennyisége olyan sok, hogy a

túlhalászottság 76 százalékos. Márpedig a tengeri erőforrások megtartása érdekében drasztikusan mérsékelni kell a kifogott hal mennyiségét, s akár tetszik, akár nem, gátat kell szabni a túlzott zsákmányszerzésnek.

Tartalom:

Békés célokért a halkommandó	3
Hal és természet	4
A vízügyben egységes az irányítás	4
Halászok nemzetközi kapcsolatai	6
Örspusztai horgászcentrum	6
Hallé és harcsapacal	7
A marketing program folytatódik	7
Az Európai Akvakultúra Szövetség	
2002. évi közgyűlése (I. rész)	8

• Ez persze egy másik kérdést is felvet: nagyobb tér jut-e az édesvízi halászatnak?

– Az édesvízi halászatnak koránt sincs akkora súlya, mint a tengerinek. Ezzel együtt az édesvízi szabályozás változtatása is napirenden van. Bardócz Tamás, szövetségünk munkatársa vezeti az európai szövetség édesvízi szekcióját, ami azért nagy jelentőségű, mert olyan szakember az elnök, aki nem EU-tagországot képvisel. Ezzel a magyar édesvízi halászat eredményeit is elismerik. A nemzetközi tekintély megalapozásában nagy szerep jut Dr. Váradi Lászlónak, a HAKI igazgatójának is, aki jól menedzseli és képviseli Európában a magyar halászatot. Nem véletlen, hogy a közgyűlés úgy döntött, hogy a 2003. őszi közgyűlést Magyarországon tartják. Ez jelentős diplomáciai siker, hiszen ez is jelzi, hogy a magyar pontytenyésztés Európa élvonalához tartozik. S ugyancsak hazánkban rendezi meg a FEAP édesvízi szekciója a pontytenyésztéssel foglalkozó konferenciáját. E ta-

(Folytatás a 2. oldalon)

2002. A HAL ÉVE –

ORSZÁGOS GASZTRONÓMIAI RENDEZVÉNYSOROZAT

Egyen halat
finom!
f a l a t

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Európa vérkeringésében

(Folytatás az 1. oldalról)

nácskozások azért nagy jelentőségűek, mert itt fogalmazódnak meg az Európai Unió számára azok az ajánlások, amelyeket a szabályozás változásakor a döntéshozók figyelembe vesznek. Ily módon a magyar halászat érdekeit is képviseljük. Ez utóbbiról egy példát említenék: a természet- és állatvédelem kérdéskörön belül Ausztria vetette fel, hogy ne lehessen telepített halat horgászással kifogni. A magyar haltenyésztő ezzel nem érthet egyet, hiszen az utóbbi két-három évben éppen a horgászturizmus fejlesztésére fordítunk nagy figyelmet. Ha ez a korlátozás életbe lépne, akkor az egész magyar halásztársadalom kerülne igen nehéz gazdasági helyzetbe. A tanácskozáson elmondtuk, hogy milyen helyzet állna elő a javaslat befogadásával. Kértük a FEAP-ot, hogy ne egységes határozat születessen, hanem differenciáltan kezeljék ezt a kérdést. Konkrétan azt szeretnénk elérni, hogy ez a jogkör nemzeti hatáskörben maradjon, vagyis a tagországok maguk dönthessenek a korlátozás bevezetésében. Az állat-egészségügyi szabályozáshoz tartozik az is, hogy a gyógyszerek használata milyen mértékű. Itt leginkább a biohal előállításban vagyunk érintettek, ugyanis meghatározzák, hogy az elfogyt víznek milyen mértékű lehet a gyógy- és vegyszertartalma. Itt persze millimikronokról van szó, de ha a tervezetben javasolt értékek jelen-

nek meg direktívaként, akkor a biohal termelésre nincs lehetőség. Ezért ezzel a javaslattal sem érthetünk egyet. Azt is látni kell, hogy a haltenyésztés külön kategória, nem lehet az általános állat-egészségügyi szabályozás alá vonni, és mondjuk egy baromfitelep szabályozását alkalmazni a halastavaknál. Örömmel mondhatom, hogy a magyar álláspontot komolyan figyelembe veszik a szabályozás módosításakor.

• **Nem kell tehát lemondanunk az Egyen halat, finom falat, ponty erre gondoltam! szlogen használatáról...**

– Nem bizony, hiszen a szövetség marketing programja jól illeszkedik az európai folyamatokhoz. Mi valóban megpróbáljuk a halfogyasztást növelni a saját marketing eszközeinkkel, például a halfőző és a horgászversenyek megrendezésével is. Nagy érdeklődéssel hallgatták az európai kollégák, hogy megrendezzük a halételekhez illő borok versenyét. És elismerik az eredményeket is, hiszen nem elég évente egy nagy rendezvényben gondolkodni: egész évben, folyamatosan szükség van a rendezvények megtartására. A magyarországi közgyűlésen például bemutatjuk, ho-

gyan kell a pontyot a halászléhez előkészíteni és megfőzni. A FEAP elnöke maga mondta, hogy kíváncsi erre a konyhai műveletre.

– **Evezzünk hazai vizekre. A legutóbbi elnökségi ülésen élesen fogalmazódott meg az, hogy a halőrök státusza, jogi helyzete rendezetlen, mivel nincs elég eszközük ahhoz, hogy megvédjék a halat. Két**

halórt és két rendőrt például három és fél év börtönre ítélték első fokon, mert intézkedtek egy tolvajjal szemben, és megakadályozták a hallopást. Ez pedig igencsak aggasztó...

– Sok itt az ellentmondás. A törvényi és rendeleti háttér problémakörét a rendszerváltás óta nem rendezték megnyugtatóan, a témakör ezideig mindig lekerült az asztalról. A bírósági ítélet is igazolja, hogy a halór státusza nem biztosított, hiszen a tettenérésnek nincsenek súlyos következményei. Leginkább az háborít fel, hogy az intézkedő halór és rendőr esetében nem azt vizsgálják, hogy mi ellen léptek fel, hanem hogy – be nem bizonyítottan – mivel „vádolja” őket az elkövető. Az Ön által említett esetben is ilyen alapon született meg az első fokú, igen súlyos bírói döntés, amit remélem, másodfokon nem hagynak jóvá. Gondolja el: négy ember vásárlásánál még intézte a hivatalos ügyeit, szolgálatban voltak, hétfőn elmennek a bírósági tárgyalásra, és másfél évvel az esemény után előzetes letartóztatásba helyezi őket a bíró, mondván, fél, hogy a négy ember megszökik a hatóság elől. Aki pedig a halat lopja, kísétál a tárgyalóteremből. Gondoljon bele, micsoda emberi tragédiák keletkeznek. Ami pedig még sajnálatosabb teszi a helyzetet, hogy ez nem egyedi eset. A közvélemény sem a halórral és a rendőrrel rokonszenvez, hanem az elkövetővel.

• **A jogi szabályozásban is figyelembe kellene venni, hogy a hal érték, s ha elloplják, azért komoly büntetés jár. A vízben lévő halnak ugyanis minden esetben van gazdája.**

– Egyetérték Önnel. A tulajdonjog szentsége még nem jelenik meg a halászati törvényben. Ezt az is igazolja, hogy nem a tolvaj nevét tüntetik fel az újságokban, hanem az ellene fellépőket.

• **Az elnökségi ülésen ugyancsak szóba került a halár, a piac helyzete, mégpedig a koi-herpeszvírussal kapcsolatban.**

– Azt gondolom, tisztán kell látni. Természetesen nem mindegy, hogy milyen ér-

dekek ütköztek a háttérben, ezért úgy fogalmaztam, hogy nézzük meg, mi a helyzet Európában. A FEAP közgyűlésén is foglalkoztunk ezzel a témával, ám senki, semmilyen konkrétumot nem tudott mondani a koi-vírus európai megjelenéséről. Mindegyik szakember csak hallomásokra alapozta a véleményét, így tudtak arról, hogy ez a vírus milyen komoly problémát okozott Izraelben. Bardócz Tamás felvette a kapcsolatot egy olyan kutatóval, aki ezzel a kérdéssel foglalkozott. Tőle tudjuk, hogy már Európában is okozott gondot a koi-ví-

rus, például Németországban. Az azonban tény, hogy a koi-vírus nem szerepel azon a tiltó listán, amellyel megtilthatnák a koi-vírussal fertőzött hal forgalmazását. Ma még nem kell bejelenteni a hatóságoknak ezt a betegséget, mint mondjuk a sertéspestist,

ezért fontos, hogy mi is védekezzünk a vírus behozatala ellen. Ámde az sem engedhető meg, hogy úgy tiltjuk meg az exportot, hogy egyes feldolgozó üzemek emiatt tönkre menjenek. Az importot tehát megfelelő szigorral kell kezelni, és korlátozottan engedni kell, hogy a feldolgozók importálhassanak. Ha ezt nem tehetik, elvesz a hazai piac egy része, mivel idehaza jelenleg nincs elegendő mennyiségű feldolgozható hal. Meghirdettük 2002-ben a hal évét, és nincs itthon hal. A külföldi tulajdonban lévő üzletláncok pedig nem tolerálják ezt a helyzetet. Ha nem kap árut a magyar beszállítótól, külföldről hozza be azt, s ezzel elvesz a piacunk. Ezt pedig nem engedhetjük.

Hajtun György

Az étkezési ponty és busa termelői árai (Ft/kg) 2002. év 27. hét (július 1. – 5.) az ország egyes régióiban

Régió megnevezés	Ponty	Busa
Dél-Alföld	550–570	-
Észak-Alföld	520–550	200
Dél-Dunántúl	550–650	140
Közép-Magyarország	550–650	-

Az étkezési ponty és busa fogyasztói árai (Ft/kg) 2002. év 27. hét (július 1. – 5.) az ország különböző piacain

	Ponty	Busa
Budapest Nagycsarnok	790	350
Budapest Rákóczi tér	800	-
Budapest Fehérvári u.	820	350
Budapest Békásmegyer	800	390
Debrecen	800	-
Győr	650	330
Miskolc	690	380
Pécs	690	-
Siófok	689	-
Szeged	700–750	-
Székszárd	720	-
Szolnok	700	300

(Forrás: Halászati Terméktanács)

Békés célokért a halkommandó

A Hal éve legnagyobb rendezvényén, május 18-án az óbudai szigeten a bajai halkommandó is jelen volt. A kommandó elnevezés talán riasztóan hangzik a hétköznapi ember számára, szerencsére ez esetben szó sincs fegyveres, erőszakos akcióról. A bajai halkommandó elnevezés pusztán azt akarja kifejezni, hogy ez az „egység” bármikor mozgósítható. A felszerelés – mondhatni – állandóan készenlétben áll a szakácsok rendelkezésére. Béres Béla programmenedzser – a bajai népiünnepélyt szervező iroda vezetője – elsődleges célja, hogy minél szélesebb körben népszerűsítse a halételeket, a bajai halászlét, ezért is jöttek az első hívó szóra, az óbudai szigetre.

Béres Béla nem tiltakozik az ellen, hogy főkommandósnak tituláljam. Szeretné, ha a bajai halászlé, ez az egyszerű, de nagyon finom étel egyre népszerűbbé válna idehaza, sőt, egész Európában. A magyar halászlének ugyanis már híre van a határon túl is. Így aztán természetesnek tartotta azt is, hogy a Haltermelők Országos Szövetségének idei legnagyobb rendezvényén felvonuljanak bográcsaikkal, főzőeszközeikkel, és a vendégsereget ellássák bajai módra készült halászlével. A szövetséggel már rég óta szoros a kapcsolatuk, hiszen a Haltermosz az egyik legnagyobb támogatója a halkommandónak. Nem is csak anyagiakban, sokkal inkább erkölcsileg, és magukkal a haltermelőkkel állnak a rendezvények mögött, hiszen ők is a magyar halat szeretnék népszerűsíteni. Ez tehát közös cél, amelynek megvalósítását minden eszközzel, alkalommal megragadják.

Nem véletlen, hogy Béres Béla második gondolatmenete már a bajai népiünnepély körül forog. Az idei, július 13-ai esemény immár a hetedik volt a sorban (lapunk augusztusi számában számolunk be a bajai eseményekről), amelyet a szövetség is támogat. Itt valóban minden a halról szól, a halászléről, arról az ősi ételről, amely igen egyszerűen, bográcsban, szabad tűzön elkészíthető. Hallal, paprikával, hagymával, sóval készül, és amitől bajai, az a széles metéltésztája.

Még az 1800-as évek végére nyúlik vissza az a halászléhez kötődő történet, miszerint két jelentős céh, a halászoké és a vízi molnároké működött Magyarországon. Ez idő tájt Baján és Komáromban volt a legnagyobb gubona átrakóhely a Dunán, ahol a terményt

feldolgozták. A halász és a molnár céheknel élt egy fontos szabály, amit ma egy szakszervezet nem tud biztosítani: nevezetesen, minden nap egy tál meleg ételt kell a dolgozónak biztosítani. Előírás volt tehát az egy tál meleg étel, és Baja környékén, a délszláv halászok és a sváb vízi molnárok természetesen a legolcsóbb megoldást választották, vagyis a cserekereskedelmet. Halat cseréltek lisztre, így mindkét körben elterjedt a halászlé, amelyet főtt tészta gazdagított.

Azóta a bajai embereknek szinte a génjükből ivódott ez a szokás, miként Komárom környékén is. Ha Baján valaki kimegy hét végén a vikendházába és főz egy halélt, és valaki arra sétál, megkérdezi, mit főz, a vendég minden bizonnyal öt percen belül ott fog ülni a tűz körül. Kap egy pohár pálinkát, megkínálják halászlével, lehet, hogy ott is alszik, mert itt ilyenek a hagyományok. Ez pedig igen fontos. Amikor az Európai Unióról

tegőria. A verseny viszont éppen arra jó, hogy a különböző kategóriákat összevessék. S nem is a versenyen van a hangsúly, hanem a halon. Arról kell minél többet beszélni, hogy mindenki fogyasszon több halat, mert az egészséges, ráadásul kis hazánkban igen sok a jó halastó, kiváló minőségű halakkal. A magyar halnak óriási értéke van Nyugat-Európában, érdemes tehát ott eladni. Persze, natúr állapotban nehéz az eladás, de az ilyen rendezvények sokat segíthetnek.

Az idei bajai népiünnepélyre nagy a készülődés. Évek óta az a szervezők legnagyobb gondja, hogy túl sok a jelentkező. De azt is el kellene dönteni, hogy az esemény a bajaiak ünnepe, vagy idegenforgalmi, turisztikai látványosság. Béres Béla sajnálatosnak tartja, hogy az utóbbi években inkább turisztikai látványosságnak számít, hogy több mint kétezer – 2014 főzőhellyel rendelkeznek – bogrács alatt felfolbannak a tűzek. De nem szabad lemondani arról sem, hogy a bajaiak ünnepe maradjon a rendezvény. A helyek már régen elkelték, nincs bővítési lehetőség. De mindenkit szívesen látnak a tűzfős asztaloknál, a kérés csupán annyi, hogy mindenki hozzon magának kanalat.

És ha udvariasan megszólít egy főzőt a látogató, akkor a többit a génekre bízhatja...

H-n

beszélünk, a globalizációról, akkor nem szabad ezekről a helyi szokásokról sem megfeledkeznünk. Abban a kis hazában kell gondolkodni, abban a környezetben, és ott kell megtalálni azokat az igazi ízeket, ahol az ember él. Béres Bélának rálelt a bajai halászlére, amely Európában, Ausztráliában és Amerikában is híres ma már.

A programmenedzser nem fél attól, hogy a halételek országos ünnepének rendezvénye valaha is konkurenciájává válik a bajai népiünnepélynek. Nem erről szól a történet, hangsúlyozta Béres Béla. Az óbudai szigeten azok az emberek jöttek össze, akik egész évben hallal foglalkoznak, és ez nagyszerű dolog. Ezért kijár a gratuláció a szövetségnek is, mármint azért, hogy ez az esemény, hagyományteremtő céllal létrejött. Jó dolog, hogy az ország minden részéből eljöttek a legjobb halélt főzők, és ebből semmiféle konfliktus nem származik. Béres Béla szerint a Fertő-tavi, a balatoni, a szegedi halászlé igen finom, de ő azért a bajai halászlére eskszik. Szerinte nem lehet a halászléket összehasonlítani, mindegyik más-más ka-

Jávorka Sándor
Mezőgazdasági és Élelmiszer-ipari
Szakközépiskola és Szakiskola II. Telepe
2890 Tata Diófa u. 18.
Tel.: 34/587-660

felőtt korúak részére lehetőséget biztosít tanfolyamos formában

- ◆ a halász szakképesítés
- ◆ és a halászmesteri oklevél megszerzésére.

Jelentkezés feltételei:

- ◆ a 22. életév betöltése,
- ◆ legalább 8 általános iskolai végzettség (halászmesterek esetében halász szakmunkás oklevél),
- ◆ legalább 3 év halászati szakmai gyakorlat (halászmesteri jelentkezéskor a szakmai vizsga után 5 év halászati gyakorlat),
- ◆ egészségügyi alkalmasság.

A tanfolyam indításának időpontja: 2002. ősz

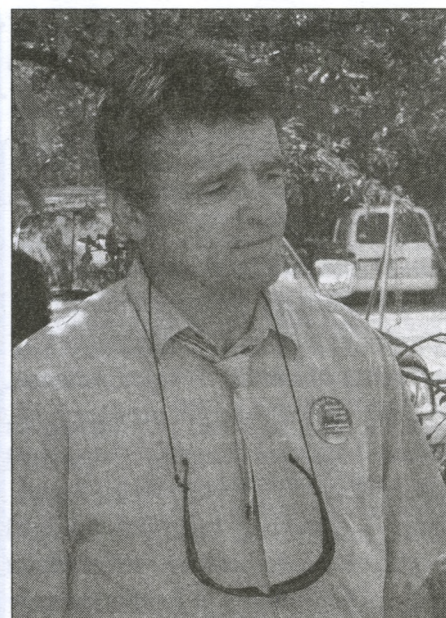
Hal és természet

A június első napján megrendezett II. Pontyfesztivál a Silurus Bt. életében is, minden bizonnyal kiemelkedő eseményként szerepel a cég történelemlétkönyvében. A horgászversenyzőknek ezen a napon nem volt szerencséjük az időjárás miatt (ettől függetlenül finomabbnál finomabb halételek készültek a bográcsokban), de a dr. Orosz Sándor, a Haltermosz igazgatója által megnyitott előadásokon érdekes információk hangzottak el. Az avató konferencia témaköre a halászat és a vidékfejlesztés kapcsolatát ölelte fel. Dr. Kis Zoltán, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium politikai államtitkára a turisztika és az idegenforgalom kapcsolatát járta körbe (külön interjú is készült), dr. Orosz Sándor a halászat és a vidékfejlesztés jelenéről, jövőjéről mondta el gondolatait, míg Kleininger Pál, a Magyar Turizmus Rt. termék menedzsere a turizmus helyzetét vázolta. A házigazda jogán Borbély Gyula szólt a horgászturizmus fejlesztési lehetőségeiről.

Jászkisérien ragyogó példát láthatunk arra, hogyan lehet a vidéket fenntartható tájgazdálkodással úgy fejleszteni, hogy az pénzt is hozzon a gazdának, jelentette ki dr. Kis Zoltán. Az uniós tagság elnyerésével – várhatóan 2004-ben jön el ennek az ideje – a mezőgazdasági termelés és a tájfenntartó gazdálkodás jól elkülönül egymástól. Érdekes tehát a tájgazdálkodás fogalmát megismerni, amelybe az államtitkár szerint a turizmus, a természet- és a környezetvédelem, de a halgazdálkodás is beletartozik. A uniónak is érdeke, hogy a

csatlakozó országok minél gyorsabban felzárkózzanak, hiszen a tagországok eltérő fejlettségi szintje megosztja a piaci egységet. A magyar termelőknek, feldolgozóknak a jelen problémái mellett a jövőbe is nézniük kell, ami azt jelenti, hogy fel kell készülni az EU piacán ma is, a jövőben még inkább létező igen kemény versenyre.

A jászkiséri tavak jó példa arra, hogyan lehet több szempontnak is megfelelni a gazdálkodás keretei között. Borbély Gyula komplex gazdálkodást valósít meg, hiszen a halgazdálkodás mellett a táj- és termé-

szetvédelem, a turizmus feladatait is kitűnően oldja meg. A halászok tevékenységét illethetjük agrár-környezetgazdálkodási jelzővel is, hiszen a haltermelésen kívül a tájvédelmi feladatok ellátását is magukra vállalják, bár ez jelentős anyagi terheket is ró rájuk. Az agrár- és a környezetvédelmi tárca közösen keres jó választ a problémák megoldására, s az együttműködés fokát jelzi, hogy hamarosan létrehozzák a tárca-közi koordinációs fórumot, amelyben szakmai, civil szervezetekkel, érdekképví-

A vízügyben egységes az irányítás

A II. Pontyfesztiválon jó alkalom nyílt arra, hogy a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KöVim) politikai államtitkárával, dr. Kis Zoltánnal a halászok gazdálkodását is jelentősen befolyásoló vízügyekről külön is szót ejtsünk. Az államtitkár régóta barátja a víznek, a horgászatnak és a halászatnak is, hiszen a jászkiséri tavaknál rendszeres vendég. Éppen ennek volt köszönhető, hogy Borbély Gyula, a jászkiséri tavak tulajdonosa arra kérte az államtitkárt, hogy adja át a frissen megépült konferenciatermet, és nyissa meg a halászati konferenciát. A kérdésnek eleget téve készült az interjú.

• Államtitkár úr, ahogy a minisztérium nevéből is kitűnik, jelentős változások történtek: a korábbi közlekedési és vízügyi tárca megszűnt, s a vízügyek a környezetvédelemhez kerültek. Milyen változást hozott ez a minisztérium munkájában?

– A minisztérium az ismételt struktúráváltással – ami annak idején, 1990-ben, részben politikai okokból következett be – ismételtén visszakapta azokat a környezeti elemeket, amelyek hozzá tartoznak az életminőséghez, a mindennapi létünkhöz, környezetünkhöz, és most egységes kezelés alá kerülhetnek. Bíz-

zom abban, hogy azokat a lobbierőket, amelyek gyakran egymás ellen léptek fel, sikerül olyan fórumba tömöríteni, ami az együttműködésben, előre menetelben hasznos lehet. A különböző fórumokon, konferenciákon azt tapasztalom, hogy az ellentétek nem valósak, hiszen lobbierődek mentén szerveződő ellentmondásokról van szó, amelyeket, ha a szakma – nyilvánvalóan kényszerpályán – kompromisszumok keretében megold, az mindannyiunk számára hasznos lesz.

• A vízügyes kérdéseket elsősorban a halászság szemszögéből ismerem, s mond-

hatom, hogy antagonisztikusnak tűnő ellentétek feszülnek a hatóságok és a halászok között. Csak egyet említenék: a szolgáltató víz mennyisége és minősége a díjazás szempontjából nincs összekötve. Egységes elbírálásban lesz-e részünk a halászoknak?

– Mint említettem, egységes irányítás jött létre a vízügyekben is. A vízkormányzás és a vízminőség kérdése, az életminőség valamennyi természeti eleme egységes irányítást követel. De ennél még tágabb a keret, mert a versenyszféra, tehát a gazdálkodás, a mezőgazdasági termelés is kapcsolódik a környezetvédelemhez, vízgazdálkodáshoz. Az európai szabályozás is abba az irányba hat, hogy az agrár-környezetgazdálkodás és a versenyszféra egymás mellett, és nem egymást kirekesztő módon él, s a hasznát egyformán tudja hozni. A halászatnál is azt, amit haltermelésnek hívunk, az élőhely gondozásnak nevezzük, az erre épülő horgászturizmussal, környezetgazdálkodással és sporttal összhangban meg lehet teremteni, azok nem ellentétesek,

seltekkel közösen határozzák meg, mire költsék a rendelkezésre álló állami pénzösszegeket. Szükség van a pénzek hatékony felhasználására, mert csakis így valószínűsíthető meg az az elv, miszerint aki tájgazdálkodást is folytat, annak legyen a megélhetéshez elegendő bevétele is.

Dr. Orosz Sándor szintén két fogalom – a vidékfejlesztés és a globalizáció fogalmaina – tisztázására hívta fel a figyelmet. A kettő látszólag ellentmond egymásnak, de a vidékfejlesztés éppen a globalizáció hatására, annak ellenpontjaként kap új értelmet. Globalizálódó világunkban ugyanis – ezt egyetlen egy fejlődő és fejlett ország sem kerülheti el – éppen azért kell a vidékfejlesztésre nagyobb figyelmet, hangsúlyt fordítani, hogy a globalizáció negatív hatásait kivédjük. Így érhetjük el, hogy minden kis tájegység, tájék, közösség értékei fennmaradjanak. S ebbe a gondolatmenetbe illik az a felvetés is, miszerint van-e a mai embernek költözködési mozgásszabadsága? Akkor van igazán szabadság, ha az emberek arról is dönthetnek, hogy ott maradnak a régi helyükön. Olyan vidéket kell építeni, fenntartani, ahol az emberek megakarnak maradni, nem akarnak elköltözni ilyen-olyan, elsősorban gazdasági okokból, mert teljesülhetnek vágyaik. Az Európai Unióban már felismerték e kérdés fontosságát, és jelentős forrásokat biztosítanak a vidék fejlesztéséhez, népességmegtartó képességének növeléséhez. Az EU-ban a halászati tevékenység a vidékfejlesztési támogatás egyik kedvezményezettje, amennyi-

ben a haltermelés mellett a tájfenntartási, környezetvédelmi, tájvédelmi feladatokat is elvégeztik.

A halászat, mint gazdasági ág, legalább olyan komplex kérdés, mint a vidék és a város közti különbség, hangsúlyozta az igazgató. Vidéken sokkal nyitottabbak az emberek, a kapcsolatok is barátságosabbak, mint a városokban. Ez a kérdés azért fontos, mert nyitottabb, barátságosabb környezetben sokkal könnyebb a közös érdekeket érvényesíteni. A jászkiiséri tavak immár horgászparadicsomként nagy szervezőerőt jelent a távolabbi és a közeli környék horgász- és természetbarátainak. Nem véletlen, hogy ide szívesen jönnek családostul is az emberek, mert ki-ki megtalálja örömét a szabad idő eltöltéséhez.

A haltermelés egyik fejlesztési ágát pedig éppen ez a módszer jelenti: a halat úgy eladni, hogy a fogyasztó maga jön el érte, fogja ki, viszi haza és készíti el. Magyarországon 300–350 ezer ember hódol a horgászati szenvedélyének. Jó dolog, hogy egyre szervezettebb, kulturáltabb keretek között űzhetik a sportos szenvedélyt.

A halászat nem fedi le teljes egészében a vidékfejlesztés fogalmát, de szoros kötődések fellelhetők. Például abban, hogy a halászok vizes élőhelyeket létesítenek, tartanak fenn, őrzik meg, ami által nem csupán a tájmegőrzés, hanem gazdasági lehetőségek is megnyílnak. Egy-egy halastó jelentős vonzerő a környék lakói számára, érdemes tehát az infrastruktúrát, szolgáltatást odavinni. Már csak azért is, mert a glo-

balizáció káros hatásait ilyen környezetben tudja az ember kikapcsolni, amire egyre nagyobb az igény. Érdemes a vidékért mozgalmat indítani, mondta befejezésül az igazgató.

Kleininger Pál termék menedzser ugyan csak kitűnő példának tartja a jászkiiséri tavakat a turizmus kibontakoztatására. Szerecsére szaporodnak az olyan horgászcentrumok, ahol a haltermelésnek is nagy jelentősége van. A turizmus szerkezete átalakul, vagyis változnak a turisztikai szokások. Az október 11-ei amerikai tragédia óta például jelentősen, mintegy 16 százalékkal csökkent az idegenforgalom, miközben az agroturizmus mértékei nem változtak. Az embereknek szükségük van a kikapcsolódásra, a környezetváltozásra, s ha ezt még a horgászszennedéllyel együtt valószínűsíthetik meg, akkor kap igazán más megvilágítást a halászati tevékenység keretein belül végzett horgászturizmus fejlesztés.

Borbély Gyula tógazda a kezdeti lépésekről beszélt. Arról, hogy tíz évvel ezelőtt itt még csak egy fabódé állt, ma viszont konferenciaterem, horgászbolt, büfé, játszótér, főzőhely fogadja a vendégeket. És természetesen sokfajta és finom hal, amit a horgász nagy élvezettel fog meg. Mindez persze rengeteg munkába és sok-sok pénzbe került, és kerül a fenntartása is, de az éves szinten több ezer visszajáró vendég igazolja, megéri a fáradságot.

(hajtun)

hanem kiegészítik egymást. Vannak olyanok, akik egy vállalkozás keretében valósítják meg ezt az összetett tevékenységet, és láthatóan jól működik ez a gazdaság. Ha pedig ez jövedelmet hoz, akkor az állam szabályozó szerepe is ösztönzően hathat, tehát kedvezményeket ad, gondolkodik itt adókedvezményre, támogatásra. Az olyan tevékenységet, amely a tájfenntartáshoz, a környezet megővéséhez alkalmazkodik, a táj jellegének megfelelően támogatja, és nem erőltet versenyszférát oda, ahol erre nincs szükség. A másik oldalról az intenzív gazdálkodás területén, azok az eszközrendszerek, amelyek az egészséges élelmiszer-előállítás előfeltételei, rendkívül fontosak. Az Európai Unió támogatáspolitikájában ezek az elemek már meghatározóak.

• **A környezetvédelem stratégiai ágazata is az országnak. Hogyan jelenik meg ez a mindennapi gazdaság színterén?**

– A szemléletnek abba az irányba kell változnia, hogy ne a tiltás és a büntetés legyen a meghatározó szabályozó eszköz, hanem az ösztönzés és a támogatás. Nem biztos, hogy a termék- és környezetterhelési díjakat kell emelni, mert nem ez az egyedül út. Olyan eszközrendszert kell működtetni, amelyek ezeket a korábbi eszközöket kiváltják. Valamint olyan fogyasztói szokásokat – s erre nézve az oktatásnak és a ter-

mészet közeli szemlélet kialakításának is nagy szerepe van – hogy a fogyasztó előnybe részesítse azokat a termékeket, amelyek számára egészségesek, s amelyek a csomagolás szempontjából sem jelentenek

olyan környezetterhelést, mint ami manapság a gyakorlatban tapasztalható. Nem vagyok annak híve, hogy olyan hulladék eltüntető módszereket alkalmazzunk, ami a depó és lerakó módszert helyezi előtérbe. Inkább az újrahasznosítás és újrafeldolgozás az, ami a jövő útja, hiszen ennek a piaci lehetőségei is szinte korlátlanok.

• **Milyen állapotban van most a hazai környezet?**

– Rosszabb állapotban van, mint ahogy látszik. Egy példa: mostanában – és ez helyes – a regionális hulladékhasznosítási lehetőségek nagyobb teret kaptak a korábbinál. Számos helyen megtörténtek az ilyen jellegű beruházások, ugyanakkor a tájrehabilitáció sehol nem tart. A korábbi személerakók, amelyek egy-egy település szegényfoltjai voltak, azok illegálisan, féllegálisan a mai napig ott vannak, és tovább szennyezik a környezetet. A minisztériumnak mindenképpen el kell indítania egy olyan programot, amely a tájrehabilitációt szolgálja. A hazai hulladékterhelés jóval magasabb az európai átlagnál, ezen tehát változtatnunk kell.

– H. Gy.

Halászok nemzetközi kapcsolatai

Horgászcentrum avatással, az édesvízi haltenyésztés áttekintéséről szóló előadásokkal, finomabbnál finomabb halételekkel ünnepelték a halászok Sáregres-Rétimajorban, június 29.-én a Szent Péter napi halászbúcsút. Lévai Ferenc, az Aranypony Rt. elnök-vezérigazgatója hagyományteremtő szándékkal rendezte meg tavaly ezt az ünnepséget, s úgy tűnik, sikere van. Már csak azért is, mert a Haltermelők Országos Szövetségének éves esemény naptárában kiemelt helyet és támogatást kapott a rendezvény, s Dr. Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter – aki védnökséget vállalt a rendezvény fölött – is ellátogatott Rétimajorba.

Dr. Orosz Sándor, a Haltermoszigazgatója az ünnepség megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a Szent Péter napi halászbúcsú a halászok bensőséges ünnepévé vált. Az idén az ad különös színezetet az eseménynek, hogy 2002. A hal éve jegyében telik. Ennek megfelelően országsszerte rendeznek számos halünnepet. A szövetség 1999-ben indított marketing programja egyre inkább eléri célját, hiszen a helyi halünnepnek egyben a halételek népszerűsítését is mozditja előre. Való igaz, hogy országosan kevés halat fogyasztunk, ezért is fontos, hogy ünnepi alkalmakat teremtsünk, amikor is haléttel terítjük meg az asztalt.

Az előadások sorát dr. Váradi László, a Halászati és Öntözési Kutató Intézet igazgatója (HAKI) a nemzetközi kapcsolatok fontosságáról szolt. Mai, globalizálódó világunkban elengedhetetlen a nemzetközi kapcsolatrendszer működtetése, s e téren a magyar halászoknak nem kell szégyenkezniük. Jó hírünk van a világban, amit az elmúlt évtizedekben kifejtett nemzetközi munka sikere alapozott meg. A kutatás ma már egyetemes, tehát nemzetközi kapcsolatok nélkül nem végezhető. Magyarországon az agrártárcahoz, az oktatási minisztériumhoz, a Magyar Tudományos Akadémiához több agrárkutató intézet működik, miként más K+F műhelyekről is tud a közvélemény. A HAKI ágazati kutatási programot indított, amelynek keretében a kutatók együtt dolgoznak a termelőkkel, vállalkozókkal.

A kapcsolatokról szoltva az igazgató elmondta: az Európai Unió halá-

szatot érintő kutatóintézeteivel, szervezeteivel kiemelten szoros az együttműködés. Az Európai Unió egyébként nem egyes kutatóintézetet, hanem kutatóintézetek konzorciumát támogatja, ezért született az úgynevezett kiválósági hálózat projekt, amelynek keretében 11 elismert kutatóintézet állt össze. Ugyancsak széles körű a kelet-európai kutatóintézetekkel a kapcsolat, kiemelkedik közülük a cseh vodnanyi és a kijevi halászati intézet. A magyar szakértők évtizedek óta dolgoznak fejlődő országokban, mégpedig a FAO segítségével. Olyan neves kutatók találhatók a FAO-szakértők között, mint dr. Woyanarovits Elek, Csávás Imre, Kővári József, akik az országok kétoldalú kapcsolatainak keretében segítettek, fejlesztették az adott fejlődő ország édesvízi haltenyésztésének fejlesztését. Mára azonban a FAO szerepe is megváltozott, ugyanis azok az úgynevezett fejlett „donor” országok, amelyek pénzügyileg támogatták a fejlődő országokban kifejtett munkát,

Örspusztai horgászcentrum

Minden virágba borult Rétimajorban június 29-ére, a Szent Péter napi halászbúcsúra. E szép, nyári napon Lévai Ferenc, az Aranypony Rt. elnök-vezérigazgatója is megállhatott egy szusszanásnyi időre, és boldogan mutathatta meg, mennyit fejlődött egy év alatt a környezet. A Halászati Múzeum, a kocsmá, a pince és más egyéb létesítmények mellett immár épül az ökológiai turisztikai központ. S megépült az örspusztai horgászcentrum, amelyet ezen az ünnepségen Dr. Orosz Sándor, a Haltermoszigazgatója adott át a nagyközönségnek.

Az örspusztai horgászcentrumról szoltva Lévai Ferenc elmondta: a halászati tevé-

kenységnek több lábon kell állnia ahhoz, hogy a konkrét haltermelés mellett a cégek megéljenek, pénzhez jussanak, embereket foglalkoztassanak. Fontos ugyanis, hogy a vidéken élők is megtalálják számításukat, egzisztenciájukat. A horgászcentrumban szolgáltatást végeznek. Elsősorban halat biztosítanak a horgászoknak. Akár a „Szedd magad” mozgalom, itt a „Fogd magad és vidd” mozgalom kibontakozásának lehetünk szemtanúi. Bár annyi-val több itt a szolgáltatás, hogy nem csupán a horgász, hanem a család többi tagja is kényelmesen, kulturált környezetben töltheti idejét. Van itt zuhanyozó, vécé, vendéglátó-ipari egység, horgász- és élel-

miszerbolt, játszó- és napozó park. Ma már a horgászat nem egyéni sport, sokkal inkább családi program. Igaz, a horgász szeretne gyorsan sok halat fogni, miközben a család is megtalálja a maga élvezetét.

Az örspusztai horgászcentrum – már ami a szolgáltatási részt illeti – egy hektáros parkban fekszik, amelyhez 70 hektárnyi tófelület tartozik. A centrum négy tóból áll, megépítése 20 millió forintba került, amelyhez az FVM a vidékfejlesztési célirányzatból 5 millió forint támogatást adott. A horgásznak módja van csak nagy halra vadászni, vagy éppen kisebb pontyot fogni, miként afrikai harcsát, öreg harcsát. Egy biztos, innen élménnyel távozik horgász és hozzátartozója. Visszajáró vendégekkel telik meg a park, ami azt igazolja, hogy a természetszerető horgászok birtokba vették az új centrumot.

ma már sokkal inkább a saját kutatóintézeteknek adják a pénzt egy-egy kutatási projekt megvalósításához. Így a magyar kutatók sem jutnak megbízásokhoz, viszont Magyarország is „donor” országgá válik. A FAO egyébként az ENSZ szakosított szervezete, 178 tagállama van, köztük hazánk is, amely 1946–52 között lépett be először a szervezetbe, majd megszakítás után 1968 óta ismét tagja. Állandó FAO képviselő dolgozik Rómában, s Budapesten nyitották meg a FAO Alregionális Hivatalát.

A hazai kutatók nemzetközi kapcsolatai igen széles körűek. Váradi László hosszan sorolta azokat a szervezeteket, amelyekben a magyarok képviseltetik magukat. Így például az Európai Belvízi Halászati Tanácsadó Bizottságban (EIFAC), az Eastfish, azaz Eurofish szervezetében, az EU Akvakultúra Társaságban, az EU Akvakultúra Termelők Szövetségében (FEAP), az Ázsiai Akvakultúra Központok Hálózatában, a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségében. Jó néhány szervezet élén magyar szakember áll. És jó híre van a nemzetközi porondon a Haltermosz pontytenyésztő tagozatának is.

Az Ukrán Halászati Kutató Intézet igazgatója, *Dolinszky professzor* röviden szölt az ukrán haltenyésztés problémáiról. Ukrajnának több mint egymillió hektár édesvíz felülete van, s a vízminőségre sem lehet panaszuk, hiszen kiemelkedően jó. A pénz hiánya miatt azonban a kutatás-fejlesztés elmarad, az intézetek csak minimális anyagi támogatásban részesülnek. Ezért tartják fontosnak – amit mi magyarok már a gyakorlatban is végzünk – hogy a kutatás és a termelés közötti kapcsolat erősödjön. A professzor ajándékot hozott a Halászati Múzeum számára, egy fafaragott szobrot, amely egy halászt ábrázol hallal.

Csapó István, a Balatoni Halászati Rt. műszaki igazgatója egy újítást mutatva be: a „Cs” spirált, amely mesterséges ívóhely. Az igazgató számításai szerint a Balaton 235 kilométernyi partszakaszából 108 kilométer tölthet fel kövel az elmúlt évtizedekben. A feltöltéssel a sekély vizek ívhelei megszűntek, s ahogy a mélyebb vizekben a süllő ívatása mesterségesen is megoldott, úgy a sekély partokon is biztosítani kell az ívást. Erre dolgozta ki a szakember a „Cs” spirált, amelyet az idén már sikeressen ki is próbáltak.

A Haltermelők Országos Szövetsége felvétel hirdet a Dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság vezetői és halász-mesteri munkaköreibe. A szakmai önéletrajzzal ellátott jelentkezéseket a Szövetség címére kérjük leadni. (1126 Budapest, Vöröskő u. 4./b)

Érdeklődés: dr. Orosz Sándor igazgatónál (tel.: 06 1 355 7019, mobil: 06 30 210 1133)

Hallé és harcsapacal

Úgy tűnik, hogy a halétel és a bor nem csupán a halételekhez illő borok versenyén köt jó barátságot: egyre több olyan boroshalás rendezvényről hallunk, ahol a bornapok keretében halfőző versenyre is sort kerítenek.

Így történt ez június 8-án a szekszárdi Alisca bornapokon is, amelynek záró rendezvényeként Sióagárd Leányvár pincefaluban immár 8. alkalommal tartották meg a halfőző versenyt, amelyen *dr. Orosz Sándor* igazgató képviselte a Haltermelők Országos Szövetségét, s adta át a díjakat. *Faddi Varga János* királyi főszakács a rendezvény fő szervezője, aki lapunknak elmondta, hogy ezen a vidéken régi hagyományai vannak a halételek elkészítésének. Nem volt hiány halételben, hiszen 51 versenyző főzte főként a halászlét, de más halélt is. Rotyogott a bográcsban dunai, körösi, felső-dunai, tiszai, balatoni hallé, s erdélyi vendégek is bemutatták, hogyan készítik odahaza a halat. A halászlé kategóriát *Csötönyi Ferenc* (Szekszárd) nyerte, míg a vegyes halételek közül *Kovács Károly* (Bács-

monostor) harcsapacalja érdemelte ki a bíráknál a legtöbb pontot.

A pincefalu sajátos rendben alakult ki. Ma már tanyák összessége alkotja a közösséget, s egy-egy tanyán már visszajáró vendégek ülik körül az asztalt. A halfőző verseny résztvevői ugyancsak egy-egy tanyán szolgálták fel főztjeiket. *Faddi Varga János Margit* pincéjében – a lányáról nevezte el és őt tanya tartozik hozzá – fogadta a vendégeket. A királyi főszakács cím nem valami magamutogatás. Nagyszakácsi községben az idén immár a tizedik királyi főszakácsi versenyt rendezik. A hatodik vetéledőn győzött *Faddi Varga János*, 24 fogásos királyi lakomát készítve. A fogások között természetesen halétel is található. A királyi főszakács fia, *II. Varga János* is az apja nyomdokaiba lépett, hiszen tavaly a vadételek kategóriában nyerte el a mesteri címet. Idén bőíti ételeket készít a fiú a versenyre, a hal ez úttal főszerepet kap.

Lám, így is népszerűsíthető a halfőzés...

h-n

A marketing program folytatódik

2002. A hal éve. Éves szinten több száz halhoz kötődő ünnepségre kerül sor országszerte. Nincs könnyű helyzetben a Haltermosz vezetése akkor, amikor el kell döntenie, hogy egy-egy hétvégén a négy-öt helyszín közül melyiken képviseltesse magát. Lehetőség szerint mindegyiken, de néha ez sem sikerül. Mindegyik esemény más és más, de pont ez teszi érdekessé – és a remények szerint – sikeressé a Hal éve rendezvényfolyamát.

Dr. Orosz Sándor igazgató – őszinte sajnálattal – sem tud minden rendezvényen jelen lenni. Június 29-én a rétimajori esemény mellett Tatán is rendeztek egy halászbúcsút, miként Isaszegen is megtartották az I. Ligetklub halfőző versenyt. A tatai rendezvény három napon át tartott (június 28–30-ig), s ahogy *Major Dezső*, a Tatai Mezőgazdasági Rt. vezérigazgatója elmondta, a hagyományos víz-zene-virág fesztiválhoz kapcsolódóan hirdették meg a Tatai Szent Péter napi halászbúcsút és nemzetközi meghívásos halfőző versenyt. A Hal éve rendezvényeinek eddigi hatására egy olyan folyamat is beindult, hogy a halforgalmazással foglalkozó nagy kereskedelmi áruházak is megrendezik a maguk halétel bemutatóit. Június 29-én Nyíregyházán vehetett részt a nagyközönség ilyen eseményen.

A halászat ma nincs rossz helyzetben, a halászság jobban viseli az idei év terheit az összes gonddal-bajjal együtt, mint több más ágazat. A halár nem rossz, jövedelem termelődik, és nagyon sok helyen olyan tevékeny-

ségdiverzifikáció (termelő vállalkozás gyártási profiljának a várható piaci lehetőségek jobb kihasználására irányuló tudatos bővítése) zajlott le, ami a hal egy másfajta értékesítését hozza magával. Ez azt mutatja, hogy a halászság jól lavíroz a gazdaság hánykódó tengerén. Az igazgató úgy véli, hogy a zátonyra futás veszélye egyelőre nem fenyeget.

A halfogyasztás növelését fontosnak tartják a halászok, ám *Orosz Sándor* szerint érdemes göröcs alá venni a fogyasztás szerkezetét. Érdemes kiszámolni, mennyi a hazai előállítású, édesvízi halfogyasztás, amit aztán azokkal a paraméterekkel kellene összevetni, amelyek a nyugat-európai édesvízi halfogyasztást mutatják. Valószínűleg, ebben az összehasonlításban már nem szerepelnének olyan rosszul, mint az átlagfogyasztás terén. Ezzel együtt, életminőség okán is növelni kell a hazai fogyasztást (a jelenlegi 2,8–3,1 kilogrammot 5–7 kilogrammra). A halászok érdeke, hogy ebből a növekményből minél nagyobb szeletet birtokoljanak. A halászok akkor sem lesznek elkeseredve, ha jövőre a statisztika nem mutat növekedést, mert egy marketing program akkor érezteti igazán hatását, amikor már kezdenek lemondani az eredményről. Hogy a szövetség által 1999-ben indított marketing program mikor hozza meg az eredményt, az tehát most még nem dönthető el. Éppen ezért a programot folytatni kell, és lesz is folytatás.

Az eseményről *Hajtun György* tudósított

Az Európai Akvakultúra Szövetség 2002. évi közgyűlése (I. rész)

A szervezet közgyűlésén dr. Csoma Antal elnök és Bardócz Tamás munkatárs képviselte a Haltermelők Országos Szövetségét. A küldöttség odafelé autóval utazott Bécsig, majd Bécs – Larnaca útvonalon repült, visszafelé Larnaca-Bécs-Budapest útvonalon érkezett. A 2002. évi közgyűlést (május 23–26. Ciprus, Limassol) a ciprusi mezőgazdasági és halászati miniszter, valamint a rendező, Ciprusi Halászati Szövetség elnöke nyitotta meg. Megnyitó előadásukban elmondták, hogy a csatlakozás előtt álló Ciprus számára nagyon fontosak az uniós szakmai kapcsolatok. Különösen így van ez a sziget halászatának és akvakultúrák termelésének esetében, hiszen ez az élelmiszertermelő ágazat, ami a szigetországban a legnagyobb gazdasági jelentőséggel bír. A megnyitó után a közgyűlés a szokásos rendben, közös és párhuzamos bizottsági ülések formájában folytatta munkáját.

Az Európai Ügyek Bizottságának ülését Alessandro Perolo a FEAP elnöke vezette. Beszámolt arról, hogy az Európai Bizottság és a FEAP együttműködésének legfontosabb hivatalos fóruma a Halászati és Akvakultúra Tanácsadó Testület (Advisory Committee on Fisheries and Aquaculture, ACFA) jelentős reform előtt áll. Az ACFA több munkacsoportban dolgozva biztosítja a párbeszédet a halászati szektor termelői, civil szervezetei és az Európai Bizottság, illetve annak főigazgatóságai között. Mint elmondta a testület ülésein való részvétel egyre nagyobb terhet ró a FEAP EU tagállamokból érkező képviselőire, hiszen az egyes témák vitájára, igyekeznek azon nemzeti szövetségek képviselőit meghívni, akik a témában érdekeltek, vagy járatosak. A reformmal a testület munkája várhatóan tovább bonyolódik.

Ezután az egyes munkacsoportokban dolgozó FEAP képviselők röviden összefoglalták az elmúlt időszak tapasztalatait. *Rúchie Flynn* (Írország) az Akvakultúra munkacsoport elnöke elmondta, hogy bár évente csak 3 alkalommal üléseznek, gyakorlatilag a munkacsoport egész évben dolgozik. Egyik fő feladatuk jelenleg a vízi állatok közösségi állat-egészségügyi szabályzatának reformja. Ebben szorosan együttműködnek az Állategészségügyi és Élelmiszerbiztonsági főigazgatósággal. A kritikus kérdések a zónák lehatárolása a tengereken és a szárazföldön valamint a gazdaságok betegségmentességének vizsgálati módszerei. A munkacsoport érintette az Európa Tanács tenyésztett halakra vonatkozó „állatjóléti” ajánlásait is. Mint azt többen hangsúlyozták, ezeket az ajánlásokat nagyon komolyan kell venni, hiszen ezeken alapulnak az EU rendelkezései is. Az itt felmerült problémák (pl. tartási sűrűség korlátozása, vízkémiai paraméterek megadása) részben megelőzhetőek a FEAP szervezésében készülő Európai Haltermelői Kódex publiká-

lásával és abban az állatjóléti alapintézkedések lefektetésével. A kódexnek kiemelten kell foglalkoznia a környezettel harmóniában lévő akvakultúrák termelési gyakorlattal is. A munkacsoport ülésein többször előkeült az organikus, vagy bio- haltermelés fogalma is. A témában meghallgatta a munkacsoport a Mezőgazdasági Főigazgatóság illetékes munkatársát, aki elmondta, hogy a bio-élelmiszertermelés alapértelmezésben magába foglalja a haltermelést is, de nincsenek egységes európai szabályok. A piac átláthatósága érdekében pedig sokan fontosnak tartják, hogy a gyakran igen különböző nemzeti, vagy helyi organikus standard -ek mellett legyen egy, legalább az alapelveket lefektető közösségi szabályozás is.

Sok vitát váltott ki a haltenyésztés során elhullott állatok, és a helyben keletkező feldolgozási melléktermékek kezelésének kérdése is. A probléma megint csak az, hogy az elhullott állatok kezelését szabályozó direktíva emlősökre és madarakra lett kidolgozva, amit nem szabadna maradéktalanul alkalmazni a halakra is. A szakemberek egyetértettek abban, hogy további vizsgálatok szükségesek a leginkább költségkímélő megoldás kidolgozására, amely lehet például a komposztálás.

A 3. számú munkacsoport (Kereskedelem) tevékenységéről *William Crow* (Skócia – Egyesült Királyság) számolt be. Itt a legfon-

tosabb témacsoport az elmúlt időszakban az élelmiszer biztonság volt. Ebben a témakörben még mindig a dioxin és az ahhoz hasonló anyagok kimutatásának és határértékeinek kérdése a fő vitatéma. A FEAP szilárdan kitart azon álláspontja mellett, hogy csak tudományosan indokolt határértékeket és mérési módszereket szabad alkalmazni. A halászati termékek fogyasztásának biztonságát azonban nem elég csupán határértékekkel szabályozni, fontos, hogy a vásárlónak elegendő információja legyen az adott termékről. Ezt a célt szolgálják az átláthatóságot biztosító minőségirányítási rendszerek és a termék eredetét, előállítási technológiáját pontosan leíró kötelező jelölések. A munkacsoport foglalkozott még a Chiléből érkező dömping áron értékesített lazac okozta piaci zavarokkal és a mediterrán haltenyésztés túltermelési problémáival is.

A közgyűlés ezután párhuzamos szekciókban folytatta munkáját, amelyek közül a magyar delegáció az édesvízi bizottság munkájában volt érdekelt. E bizottság elnöki tisztét jelenleg hazánk FEAP delegáltja tölti be, így az ülést *Bardócz Tamás*, a HALTERMOSZ munkatársa vezette. A résztvevők először röviden ismertették az elmúlt év termelési eredményeit és piaci eseményeit. A holland küldött elmondta, hogy hazájában az elmúlt évben tovább növekedett az intenzív édesvízi akvakultúra jelentősége. Növekedett az angolna, az afrikai harcsa és a tilápia tenyésztése és feldolgozása is. Hozzá kell tenni azonban, hogy ezekből a fajokból jelentős mennyiségeket importál is a holland élelmiszeripar, ami például az angolna esetében jelentős piaci zavarokat okozott. A lengyel küldöttek elmondták, hogy pontytenyésztésük nem változott jelentősen, de az időjárási körülmények miatt termelésük valamelyest csökkent az elmúlt évben. A megtermelt pontyot gyakorlatilag teljes egészében a belső piacon értékesítik. A német kollégák nem számoltak be jelentős változásról ponty piacukon. Olaszország küldötte a tragikus angolnapiaci helyzetről számolt be, amit szerrinte a kínai olcsó angolna importja okoz. A magyar delegáció felhívta a figyelmet a Koi Herpesz Vírus néven ismertté vált és az egész európai pontytenyésztést veszélyeztető betegségre és megkérdezte, hogy ki mit tud annak esetleges előfordulásáról hazájában. A német delegáció jelezte, hogy náluk már kimutatták, főleg díszhalas gazdaságokban de egy pontyos tógazdaságban is okozott elhullást.

Piaci árak Németországból			
	Nürnberg	Hannover	Dresden
	EUR/kg		
Ponty	9,50	-	-
Süllő	22	10,20–13,20	-
Csuka	21	10,20–13,20	-
Harcsa	-	10,20–14,30	-

(Forrás: Fisher & Teichwirt 2002. 6. sz.)

(Folytatjuk)
Bardócz Tamás